

GLAS NARODA

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ulica št. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 101.

Ljubljana, torek 5. maja 1936

Leto II.

Kdor hodi okrog kot obrekovalec, razodeva skrivnost, zato se ne družijo z njim, kdor široko odpira usta svoja!

Svetopisemski pregovor

Dnevna pratika

Torek, 5. maja 1936. Katoličani: Pij V. Pravoslavni: 22. aprila 1936. Teodor.

Dežurne lekarne v Ljubljani
Torek: Mr. Sušnik, Marijin trg; Mr. Kuralt, Gosposvetska cesta; Mr. Bohne, Rimaka cesta.

Vreme

Jugoslavija. Oblačno po vsej kraljevini z manjšimi zjasnitvami v Primorju in severozapadnih krajih. Dežuje v vzhodnih in južnih krajih. Temperatura se ni bistveno spremenila. Slavonski Brod 5 C, Niš 21 C.

Napoved za danes. Oblačno, verjetno brez dežja. Temperatura brez bistvenih sprememb. Sonce vzhaja ob 4.23, zahaja ob 8.47.

Dunajska napoved: Na zapa-
du jasno vreme. Temperatura se bo dvignila. Toplo bo. V Južnih in Zahodnih Alpah tudi toplo vreme, toda lokalne nevihte niso izključene.

Gledališče

DRAMA

Zečetek ob 20. uri
Torek 5. maja: zaprto. Gostovanje v Celju.
Sreda 6. maja: Gozd. Red Sreda.

Kino

SLOGA: Animator.
MATICA: Shanghai.
UNION: Vroča kri.
ŠIŠKA: Mačka v vreči.
IDEAL: Mornarica prihaja.

Borza

Ljubljana, 4. maja.

Današnja	povprečna tujega denarja	vrednost
		Dinarjev
1 hol. goldinar		29.78
1 nemška marka		17.61
1 belga		7.43
1 šv. frank		14.27
1 angl. funt		217.23
1 am. dolar		43.71
1 fr. frank		2.29
1 Ké.		1.81

V privatnem kliringu

1 avstr. šiling	9.20
1 nemška marka	13.95
1 angl. funt	250.00

Autobusni izlet v dolino gradov na Dolenjskem priredi dne 14. junija združenje žel. uradnikov. Ogleda se Novomesto, gradova Struga, Otoče, Klevež, Tolsti vrh, Šmarješke toplice, St. Jernej, Kostanjevica in samostan Pterje. Vožnja iz Ljubljane in nazaj ter kosilo stane 90.— dinarjev, prijave sprejema prireditelj na glavnem kolodvoru. Za vse interese o tem izletu bo predaval s slikami g. Viktor Pirnat dne 25. maja, na kar že danes opozarjamo.

Trgovci, brigajte se za reklamo! — Deset zapovedi za zaljubljene — Tuje trdke vas izpodrivajo — Gradnja železnice št. Janž-Sevnica — Pretresljiva otroška tragedija — Materinski dnevi — Pacifistični film

Zakaj je cesar obupal

Njegovo življenje je bilo v nevarnosti

Pariz, 4. maja. r. Odločitev cesarja Haile Selasija, da zapusti svojo domovino Abesinijo, je treba staviti v zvezo s tem, da je cesar uvidel, da je njegova stvar izgubljena in da se ne more več braniti. Kljub težkim porazom na severni fronti pa tudi po padcu Desia, čemur se ima cesar zahvaliti upornikom v oblasti Jeju in Volo, je cesar upal, da bo mogel preprečiti italijanski vojski zavzetje Addis Abebe. Medtem pa se je cesar prepričal, da preostale mu čete ne morejo več nuditi dovoljnega odpora proti Italijanom in da je prebivalstvo, posebno v Amhari, že popolnoma apatično. Vsi cesarjevi polzkusi, da vnovič zbere sveže in odpočite sile, so se izjalovili. Radi tega se je cesar odločil, da sploh ne gre več v prestolnico.

Ob priliki prehoda pokrajine Salale severno od Addis Abebe se je cesar uveril, da je večina prebivalstva do njega nerazpoložena in da so celo iz zasede streljali na njega in njegovo spremstvo. Vendar je cesar vseeno šel v Addis Abebo. Tudi tu se je prepričal, da pesimistična poročila o stanju v Addis Abebi, ki jih je prejemal na fronto, niso bila niti najmanj pretirana. Tedaj se je odločil, da pošlje svojo družino v Džibuti, a ko je spoznal, da je njegovo življenje v nevarnosti, se je tudi sam odločil, da odpotuje v inozemstvo. Cesar je vzel s seboj sledeče osebe: dedžasa Igazua Fitaoraia Bedu, zunanjega ministra Heruja, ras Kaso, rasa Gueto Čua, dedžasa Haile Selasija.

Seboj je vzel tudi svojega strica Balaca in rasa Hajla, ki je bil dosedaj v ječi. Na poslednji ministrski seji, ki je bila pod predsedstvom cesarja včeraj zjutraj, je bilo sklenjeno, da se rasu Hailu da svoboda. Ganijlvo je bilo slovo cesarja od ostankov njegove garde na železniški postaji Aiši. Okoli 50 gardistov v pomazanih in raztrganih uniformah je zadnjič počastilo cesarja Haile Selasija. Mnogi gardisti so ob tej priliki jokali. Cesar je z vlakom odpotoval v Džibuti. (Havas).

Zahrbtno napaden

Džibuti, 4. maja. b. Semkaj je dospel general Kornivalof, bivši šef generalštaba rasa Kause ob priliki makalske bitke in bivši šef generalštaba abesinskega cesarja ob priliki bitke pri jezeru Ašangi. Kornivalof je izjavil, da ni nikakega upanja v abesinsko zmago. Dejal je, da je bil cesar Haile Selasije ob priliki umika zahrbtno napaden od svojih ljudi. Ob tej priliki je bil ubit cesarjev kancelar in nekateri iz njegovega spremstva. Cesar je pobegnil ter prišel v Addis Abebo v zelo slabem stanju in nerazpoloženju.

90.000 delavcev

Rim, 4. maja. i. Od 1. januarja do 3. aprila je odšlo v Vzhodno Afriko 111.216 delavcev. Radi boleznih in nesreč je umrlo 345 delavcev, a 62 jih je bilo ubitih pri gradnji ceste proti Gondarju. Glede na sklenjene dogovore se je v tem času vrnilo v domovino 20.827 delavcev, tako da se sedaj nahaja v Vzhodni Afriki okoli 90.000 delavcev.

Vloga letal

Rim, 4. maja. i. Glavno vlogo pri bojih in zmagah igra letalstvo. V Ogađenu je bilo izvedno v času 1850 ur 760 poletov, v katerih je bilo vrženo 147 ton bomb in izproženo 18.000 strojnih strel. 24 letal je bilo zadetih od sovražnikovih strel, a ranjenih je bilo

7 pilotov, ki se zdravijo sedaj v Mogadišu in Gorahaju.

Francoski Senegalci na pomoč

Džibuti, 4. maja. b. Po zadnjih vesteh vlada v Adis Abebi velik nemir. Doznava se celo za incidenta med Abesinci in Somalijci. Radi tega so francoske oblasti v Somali sklenile, da odpošljejo radi zaščite svojih interesov in someščanov v Adis Abebo dva oddelka Senegalcev.

Desie - nova prestolnica

London, 4. maja. n. Po neki vesti se doznava, da nameravajo Italijani proglasiti Desije za novo abesinsko prestolnico.

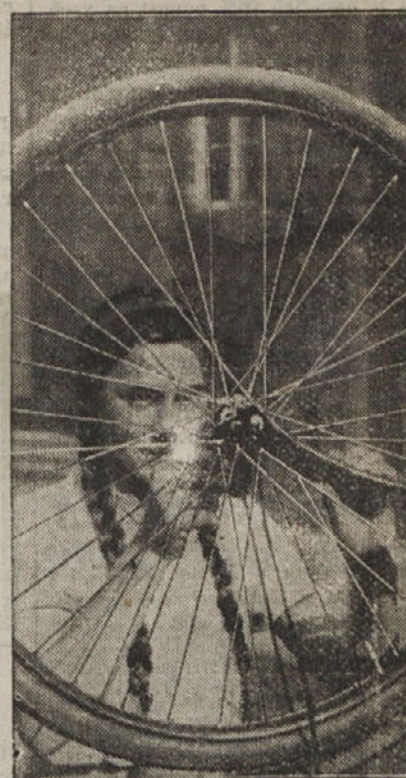
Telefonska zveza Jugoslavija-Kenija

Beograd, 4. maja. Minister pošte in telegrafa je rešil, da se odpre reden telefonski promet med Jugoslavijo in Kenijo (Afrika). Taksa za običajen razgovor treh minut znaša od ponedeljka do petka 135 zlatih frankov, a v soboto le 97.50 zl. frankov. Ob nedeljah je proga zaprta. Razgovori se lahko vodijo od 16. t. m. dalje.

**„Glas“ je poceni
čitaj „Glas“**

Ruski komisar državne brambe Vorosilov, ki je prisostvoval 1. maja velikim vojaškim paradam v Moskvi ter dosegel za uspešno organizacijo ruske armade najvišje priznanje celokupnega naroda.

Še zadnji strokovnjaški pogled, nato pa naprej v lepoto majskega jutra in soncu naproti!

Kraljeviča na sokolski akademiji

Sokolsko društvo Beograd II. je priredilo v nedeljo sokolsko akademijo v Narodnem gledališču. Na akademijo sta prišla tudi kraljeviča Tomislav in Andrej, in sicer v spremstvu ordonančnih oficirjev kapetana Prosenca in Dogana.

Dnevna kronika

—Umrli so: v Ljubljani g. Josko Blanč, železniški uradnik; v Kamniku na Šutni g. Svetic Anton, posestnik, N. v m. p. Preostali naše sožalje.

—Poročil se je v sv. Križu pri Litiji g. Franc Borštnar, sin posestnika, z gđc. Rozalijo Majde. Čestitamo.

—Premeščeni so sledeči učitelji in učiteljice: Vida Pečnikar iz Studencev v Maribor; Ivan Horvat iz Ihana v Krško; Marija Capuder iz Ptuja v Maribor; razrešeni so pa sledeči upravitelji: Peter Jankovič v Vojniku; Friderik Höglar v Mozlju in Franc Kerhlanke v Pobrežju.

—Promoviral je na zagrebski univerzi za doktorja vsega zdravilstva g. Miroslav Pogačnik, sin ljubljanskega primarija g. dr. Pogačnika. Čestitamo!

—Osebnosti. V imenu Nj. Vel. kralja je povišan g. ing. Gvidon Gulič, tehnični svetnik kr. banske uprave v Ljubljani. v 4. pol skup. 2. stop.

—Premestitve v železniški službi. Premeščeni so: kontrolor Krivec Martin iz Ljubljane gl. kol. v obče oddeljenje Ljubljana; kontrolor Žele Andrej iz Maribora kor. kol. v Maribor gl. kol.; Gale Anton iz kurilnice Ljubljana v kurilnico Velenje; prometni uradnik Avbelj Anton iz Zidanega mosta za šefa stanice Planina; prometni uradnik Adam Ciril iz Zidanega mosta v Novo mesto; prometni uradnik Podgoršek Martin iz Celja v Ljubljano; prometnik Pavšer Alojzij iz Poljčan v Zidani most ter oficijal Alt Franc iz Zidanega mostu v Celje.

—Obiskovalcem ljubljanskega velesejma od 30. maja do 11. junija in zagrebskega velesejma od 2. do 11. maja je dovoljen 20% popust na vseh zračnih progah Aeroputa. Izkazati se je z velesejmsko legitimacijo.

—Odobrena je polovična vožnja po naših železnicah delegatom lovskih združenj iz Ljubljane, Zagreba, Cetinja, Splita, Novega Sada in Sarajeva, ki se bodo udeležili skupščine v Beogradu 10. maja 1936. Popust velja od 7. do 13. maja.

—Udeležencem kongresa glasbenikov, ki bo v Sarajevu 12. maja, je dovoljena polovična vožnja po naših železnicah. Popust velja od 9. do 15. maja 1936.

—Odobreno je 50% znižanje vozne cene po naših železnicah vsem trgovcem, ki se bodo udeležili svojega kongresa v Beogradu od 16. do 18. maja. Znižanje je dovoljeno od 13. do 21. maja.

—Dva izleta v Južno Srbijo priredi Putnik v Ljubljani in sicer od 30. maja do 4. junija z vlakom za Din 1935.— od 9. do 23. junija z avtobusom za Din 2.985.—. Izletniki si ogledajo najzanimivejše in najlepše kraje južne Srbije. Informacije in prijave pri »Putniku« v Ljubljani.

—Šentjakobčani vabijo vse rojake iz Primorja, da napolnijo v torek 5. t. m. ob 20.15 uri, dvorano do zadnjega kotička. Čisti dobiček te predstave je namenjen em. društvu »Tabor«. To je obenem zadnja predstava Bučarjeve igre »Na Trški gori«, ki je doživela 10 razprodanih dvoran. Predprodaja vstopnic bo od 10—12 in od 15—17 ure.

—Razburljivi lov za kradljivcem se vidi čestokrat po ulicah. Dosegel ga bo vedno človek s Palma gumijastimi podpetniki — kateri lahko dobro beži.

Odhod cesarja — nov angleški manevar?

Ljubljana, 4. maja

Listi zelo različno tolmačijo nenadni korak abesinskega cesarja, ki je zapustil prestolnico in baje tudi državo samo.

Italijanski listi pri tem seveda napeljuje vodo na svoj mlin in poudarjajo, da sedaj v Abesiniji obstoja samo ena sila, ki lahko vzdrži red, in ta sila je italijanska armada. Listi naglašajo, da je po sedmih mesecih strahovite borbe italijanski napor venčan 3. maja z neguševim begom in s tem s popolno zmago italijanske stvari v Abesiniji.

službeni krogi rezervirani

Vzlic takemu navdušenemu pisanju listov pa so italijanski uradni krogi ob nenadni odločitvi abesinskega cesarja, da zapusti svojo državo, zelo rezervirani.

O nadaljnjih namelih cesarja pričakujejo listi vprav nasprotujoča si mnenja, po katerih naj bi bil ta negušev korak v zvezi z novo

diplomatsko potezo angleške diplomacije

Velika Britanija je dala neguša in njegovi rodbini za potovanje v Evropo na razpolago poseben torpedni rušilec. Po nekaterih vestih naj bi ta ladja prepeljala neguša v — Palestino. Drugi sicer trdijo, da pride neguš v Pariz, nekateri pa, da pojde v Zenevo. Po mnenju londonskih dopisnikov italijanskih listov pa hoče Anglija napraviti s prevozom neguša in njegove rodbine v Palestino novo diplomatsko potezo, s katero naj bi se ves italijansko-abesinski spor prenesel

pred Društvo narodov

Ko neguš zapuša glavno mesto in državo, se s tem izogne kapitulaciji Addis Abebe. Velika Britanija pa na ta način prepreči vsak

neposredni stik

med edinim zakonitim predstavnikom Abesinije in krogi italijan-

ske vlade. Po nasvetu Anglije naj bi abesinski cesar zahteval, da se v vsem spoštujejo odredbe pakta o Društvu narodov in da se z diplomatsko akcijo prepreči končanje italijansko abesinskega spora, kakor ga je že rešilo italijansko orožje.

Vendar tudi v Zenevo?

Po vesteh iz Londona so britanski sankcionisti povzeli akcijo, da pride cesar Haile Selasije tudi v Zenevo in da tam osebno brani pravice svojega naroda in nedotakljivost svoje države. Baje se bo neguš po prihodu v Švico nastanil v Veveyu. Poleg tega naj bi britanska vlada podvzela vse korake, da države, ki so članice Društva narodov, odpokličejo iz Addis Abebe svoje diplomatske predstavnike, da s tem

Protestirajo proti italijanski zasedbi

abesinskega glavnega mesta in s tem dokažejo, da ne priznavajo stanja, ki ga je ustvarilo italijansko orožje.

Te svoje domneve potrjujejo italijanski listi s pisanjem angleškega »Timesa«, kjer med drugim pravi članek:

»Vkorakanje Italijanov v Addis Abebo lahko izzove navdušenje samo v Rimu in obnovitev na stare rimske zmagovite pohode. S tem pa ne bo avtomatsko rešen italijansko-abesinski spor. Društvo narodov namreč ne more priznati zasedbe kot izvršenega dejstva in ne dovoliti nobenih mirovnih pogajanj, kjer se ne bi razpravljalo v okviru Društva narodov in v duhu tega pakta.«

Iz tega je jasno razvidno, da je vsa italijansko - abesinska vojna samo na afriška tla prenešen bol med angleškimi in italijanskimi kolonialnimi interesi.

OPAZKE DNEVA

Ljubljana, 4. maja.

Iz »Slovenčevega« nedeljskega uvodnika:

»Petega maja bo obletnica po vsej Evropi proslulih volitev v našo narodno skupščino, ko si je gospod Jevtić kot zadnja zvezda na bledečem nebu JNS izvojeval z nezasišano goljufijo večino, pod katero se je zrušil sam kot končni neprosto-voljni likvidator petletne diktature, ki se je skušala pod njegovim »führerstvom« v primerni krinki rešiti v novo dobo našega političnega življenja.«

Pri sprejemu g. bana dr. Natlačena v Šmarju pri Jelšah je član banskega sveta g. Zorenč predložil banu žalostne razmere v tem okraju in apeliral na njegovo pomoč z besedami:

Gospod ban, odprite srce!

Znan mi je sicer izrek »Lahko je prositi, težko je dati«, vendar bodite prepričani, da vas ne bomo prosili ničesar, kar ne bi bilo možno izvesti iz sredstev banovinskega proračuna in raznih fondov. Ne prosimo vas podpor, mi želimo dela in zaslužka. Dajte nam javnih del in njimi bo prišel v okraj zaslužek in — kruh!

Mnogo se govori, da naši kraji niso pasivni le glede prehrane, temveč tudi glede državljanske zavesti. Odklanamo tak povprečno iznešen očitek. Če pa v resnici pade le senca tega očitka na naše prebivalstvo, moramo iskati vzroke. Ti so: revščina — ubožstvo! Siromaštvo naših krajev je tista gonilna sila, katere žene naše ljudstvo v ekstreme. Ponavljamo: dajte nam javnih del in ta madež bo izginil z naših čel.

To je povsem točno, kar je tu povedal g. Zorenč. Revščina je vir vseh nezdravih pojavov v našem državnem življenju, — odpravite revščino, pa bo ozdravljena država.

Ampak g. banu nič ne pomaga še na tako široko odpirati srce, če pa ne more na široko odpreti tudi rok in dati denarja, ki ga ni. Denar bo še-le tu, kadar bomo imeli samoupravo s tistimi finančnimi viri, ki jih danes še nimamo. Za to gre!

V istem smislu, kar je tako pametno povedal v Šmarju g. Zorenč, namreč, kje so vzroki ekstremnih pojavov, se je izjavil tudi novi ban savske banovine g. dr. Ružič ob nastopu svoje funkcije, nasprotni zastopnikom zagrebskih listov, ko je dejal, da zdravljenje pojavov ne more roditi zaželjenega uspeha, preden se ne ozdravijo vzroki teh pojavov!

Bratec vprašuje svojo sestro: — Ali veš, zakaj piški pridejo iz jajca? — Zakaj? — Zato, ker se bojijo, da jih ne spečejo kot volovske oči.

Danes poslednjič

(ponedeljek ob 16., 19.15 in 21.15) prekrasna

ROBERTA

in razkošna opereta z najboljšim svetovnim plesnim parom v gl. vlogi in poleg tega še

CUCURACHA

Jutri v torek vesela burka

ANIMATOR

KINO SLOGA, tel. 27-30

(FRITZ SCHULZ)

Državlјanska vojna v Addis Abebi

Berlin, 4. maja. I. Paničen beg abesinskega cesarja Haile Selasija je naredil na nemško javnost globok utis. Časopisje je mišljenja, da je na pragu nova faza drugih političnih pogojev glede vzhodnoafriškega spora. DNB prinaša razburljive vesti iz Addis Abebe o neredih, ki se tam sedaj pojavljajo. Po teh vesteh se doznava, da abesinski diplomatski kor zahteva, da se čim prej stopi v stik z italijanskimi vojaškimi oblastmi. Podčrtava se, da tudi angleški poslanik stoji na tem stališču in sodeluje v akciji za zblizanje z Italijo. Po iniciativi nemškega posaništva se je organizirala neke

vrste mestna garda, katere patro-le korakajo po ulicah in iščejo Evropece in Amerikance, ki se niso bežali v svoja posaništva. Po tem poročilu je ubitih 15 Evropecev in to Francozov, Švedov in Grcov ter ena Američanka. Po nekih informacijah je izbruhnila v Addis Abebi nekaka državljanska vojna.

— Kako živiš sedaj v zakonu, prijatelj?

— Kot slavček, samo obratno.

— Kaj se to pravi: obratno?

— Pri slavicu poje samec, a samica molči. Pri nas pa samica poje, a jaz molčim!

DOLENJSKE NOVICE

Gradnja železnice št. Janž-Sevnica

Pomen nove proge — Na Dolenjskem bi bilo treba zgraditi še več novih železnic

Novo mesto, 4. maja.

Dolenjci so zadnja leta neprestano opozarjali na niz nedostatkov, ki poleg splošnega neugodnega gospodarskega stanja vplivajo na Dolenjsko prav porazno, ker je v razvoju zaostala, in ker jo je javna uprava že desetletja v pogledu javnih del

zanemarjala in zapostavljala

Gospodarska kriza, ki nam ni prizanesla, je tako tem bolj zadela Dolenjsko. In kakor drugod tudi ta občuti vse posledice tega zla, ker je ob nastopu krize preživljala že lastno domačo — krizo pomanjkanja vseh modernih tehničnih pridobitev. Kljub temu, da ima ta del naše banovine vse naravne pogoje za uspešen gospodarski razmah, se Dolenjska ne more dvigniti iz zaostalosti in dolenjsko ljudstvo, ki bi moralo živeti vsaj v zadovoljivem gospodarskem stanju, le še živore in so te razmere krive, da

kmetije propadajo

Eno najbolj perečih vprašanj je bilo pred vojno, po vojni in je še danes, vprašanje dolenjskih železnic. Če pravimo, da je Dolenjska še pred nastopom svetovne krize preživljala že lastno domačo krizo, imamo pred očmi predvsem dolenjske železnice, ki so v krizi že od ustanovitve. Še bolj kot že obstoječe železniške zveze je pa

nezadosten gradbeni načrt

in je treba posvetiti dolenjskemu železniškemu programu, ki ga ne narakujejo zgolj gospodarske potrebe, temveč tudi narodno obrambni interesi, največjo pozornost. Glede že obstoječih dolenjskih prog Ljubljana-Karlovac, z odcepi Grosuplje-Kočevje, Trebnje-St. Janž in Novo mesto-Straža-Toplice je največja nujnost, da se iste temeljito izboljšajo in usposobijo za brzi promet. Posebno glavna proga Ljubljana-Novno mesto je zboljšanja krvavo potrebna. Ako v ilustracijo razmer navedemo le, da običajni biciklist, ki zapusti Ljubljano ob istem času kot vlak, prispe na pr. v Novo mesto istočasno kot »brze« s katerim je biciklist startal k poletu na Dolenjsko, je komentar odveč. Zato je zahteva po zboljšanju dolenjskih prog nujna in upravičena. Vsa pokrajina je bila v prometnem pogledu do leta 1893. odnosno do leta 1913. ko sta dobila Novo mesto in Karlovac ter Kočevje železniško zvezo z Ljubljano, popolnoma odrezana od sveta. Bila je brez vsakih železniških zvez! V letu 1893. sta dobila Novo mesto in Kočevje železnico do Ljubljane, dočim je proti jugu na morje in proti jugovzhodu ostala Dolenjska še vedno zapra gospodarskemu prometu. In šele leta 1913. je uspelo podaljšati zvezo od Novega mesta do Karlovca! Ako premostrimo zemljepisno lego in političen položaj Dolenjske, vidimo, da

železniško omrežje nikakor ne ustreza gospodarskim potrebam

še manj pa narodno obrambnim interesom. Poleg že obstoječih so važ-

ne še gradnje naslednjih prog: St. Janž-Sevnica, ki je v prvem delu, kot bomo še videli že v teku, z izboljšanjem že obstoječe proge Trebnje-St. Janž, Brežice-Novno mesto, podaljšanje kočevske proge; zveza Črnomelj s hrvatskimi progami in dolenjska transverzalna proga. Eminentne važnosti je za Dolenjce že tolikokrat zahtevana

zveza z morjem,

ki predstavlja s progo Trebnje-St. Janž-Sevnica najkrajšo zvezo drav-

NOV PROGRAM

Dancing „NEBOTIČNIK“

Od danes naprej nastonajo: priznani jugoslovanski humorist in komik **HUGO-HUGO**, ki Vas bode razvedril in kar najbolj zabaval.

Plesni „**DUO MILTON**“ izvaja težke in neprekosljive artistične plesne.

Plesni „**DUO VIKTORIA S. HEDY**“ predvaja najelegantnejše plesne točke in simpatična plesilka **ERNA STARE**.

V nedeljo popo danska predstava ob 5. uri.

VSTOP PROST.

UPRAVA

Trgovci brez reklame

Ljubljanska dama vam bere levite

Ljubljana, 3. maja.

Srečam včeraj tam na tranostovju gospo Evelino, vidno ozlovoljeno.

»Ah, kaj bi se človek ne jezil!« pravi na moje zadevno pozanimanje, »če pa moraš v tej zaspani Ljubljani letati od enega konca do drugega, preden kaj dobiš. Ali pa morda vi veste, Joe, kje se dobi mate-čaj?«

»Mate-čaj? Hm, v Mariboru ga ima na primer Anderle.«

»V Mariboru! Nikar me še vi ne dražite! Za Ljubljano vprašni!«

Obžalujem skomignem z rameni.

»No, vidite, vi tudi ne veste. Si je izmislil moj mož piti vsako jutro mate-čaj. Bral je nekaj o tem, in menda je to dobro za živce in za prebavo. Pa letam že vse dopoldne za tem matejem, da sem že sama vsa matasta. Nič koliko specerij sem že obhodila. Povsod: obžalujem milostiva... Slednjič sem si rekla: Še k Verbiču stopim; če ga tudi on nima, mu napravim škandal. No, imel ga je — njegova sreča!«

»No, seveda, dvorni dobavitelj, pa da bi česa ne imel... to bi bil res škandal.«

»Ampak vseeno je škandal za Ljubljano, ki se dela vele mestno, da mora človek kako stvar tako iskati okoli,« se dalje huduje gospa Evelina, ko jo malo pospremim. Vprašam vas, mister Joe; kake trgovci so to, ki ne znajo delati reklame?«

»Ljubljanski,« pripomnim suho. In pristavim nato:

»Znali bi že, ampak nočejo.«

»Pa zakaj ne?«

»Menda se jim že tako dobro godi, da jim reklame ni treba. Du-

ske banovine z Jadranom. Ko bo izvršen ta železniški program, bo Dolenjska kar najbolj zvezana med seboj z glavnimi prometnimi žilami in središči gospodarskega življenja. To dejstvo samo na sebi bi bilo že zelo vabljivo za industrijo, ki bi se v večji meri naseljevala in se radi ugodnih pogojev tudi razvijala. Istočasno pa bi glavna pridobitvena panoga — kmetijstvo — dobilo vse možnosti razvoja.

NOV PROGRAM

na ljubljanske trgovce večkrat takole jeziti, ko ne izveš, kaj ima ta ali oni novega, specijalnega, tistega, kar iščeš ali kar bi te zanimalo.«

»Da, naši trgovci mislijo na vse prej ko pa na reklamo,« pritrdim gospe Evelini. »Slišal sem, da se držijo načela: če gredo posli dobro, reklame ni treba, če gredo slabo, pa za reklamo ni denarja.«

Seveda skozi njo napačno stališče. Trgovec brez reklame ni trgovec, sem bral zadnjič v nekem katizizmu za trgovce. In tudi to je bilo zapisano: Trgovec, ki ne dela reklame, je kakor talent, ki ga svet kdaj odkrije, ali pa tudi nikoli.

Kako resnično je to, vam lahko povem na primeru, ki sem ga sam doživel tu v Ljubljani. Jaz sem, kakor veste, strasten čajar. In v tem tudi precej razvajan. Pa sem že preizkusil čaje prav vseh ljubljanskih delikatesnih trgovin; docela zadovoljen nisem bil z nobenim. A nedavno sem čisto slučajno kupovaje nekaj drugega, naletel v neki precej skriti ulici na majhno specerijo: tam sem dobil čaj, kakor sem si ga vedno želel. Lastnik te trgovine pa je tudi v resnici večak v čajarstvu. In ko bi ne bil ljubljanski trgovec in bi znal delati reklamo, bi znal danes lahko že največjo specijalno trgovino čaja v Ljubljani; tako pa — «

»Kje je ta trgovec? Zakaj mi še tega niste povedali?« se huduje name zdaj gospa Evelina. Pa pri meni ste včasih na čaju in potem morda še na tistem zabavljate na moj čaj?«

Povedal sem gospe Evelini ime tistega trgovca, specijalista v čajih, zaupno na uho, javno ga pa ne povem, — ne bom delal jaz zanj reklame, če je sam noče.

Joe.

Katera reklama

je najboljša

Po izkušnjah, pridobljenih po najvažnejših centrih Evrope, se da uspeh Evrope oceniti takole: Na prvem mestu stoji redno oglaševanje v časopisju, ki povzga povprečno prodajo za 44 odstotkov. Sledi reklama v izložbah, ki prinaša 34 odstotno stopnjevanje; svetlobna reklama 24, plakati 19, reklama v tramvaju in avtobusih 10, osebni obisk odjemalcev 4, reklama v filmu 3 in reklama na tovarnih avtih firm 2 odstotka. Najslabše se obnese reklama v raču, ki ne dosega niti 1 odstotka, pa so jo zato skoraj že povsod opustili.

V Londonu zabranjen pacifistični film

Angleška javnost je bila zelo presenečena, ker je cenzura prepovedala predvajanje velikega protivojnega filma. Film prikazuje vse grozote bodoče plinske vojne, seveda s tendenco, da se ljudem zagnusi vsaka vojna. Nazorno je pokazano, da je Angleška zadnjih 15 let izdala točno vsako minuto 250 funtov sterlingov za oboroževanje.

Tovarna, ki je izdelala film, se je sicer pritožila na ministrstvo vojske in mornarice, ali do danes še ni dobila rešenja. Najbrže pa sploh ne bo dobila dovoljenja za predvajanje filma, posebno, ker bo ravno te dni predložen parlamentu novi proračun ministrstva vojske, ki bo visoko nadkrilil dosedanje proračune ter bi predvajanje utegnilo neugodno vplivati na poslance.

Maribor

m — Tatjano Ljoškovo, ki je 1. aprila letos pri igranju utonila v Dravi, je voda naplavila šele te dni pri Zavrchu. Truplo dekletca je bilo že nekoliko razpadlo.

m — Roparski napad v parku. V sredo zvečer, ko se je 36-letni mesarski pomočnik Ivan Majcen vračal skozi Magdalenski park proti domu, sta ga nenadoma iz teme napadla dva neznana moška. S pesunji sta ga pobila na tla, da se je Majcen onesvestil. Nato sta mu prebrskala žepa in mu pobrala 300 dinarjev gotovine. Ko se je napadeni osvestil, ni bilo o napadalcih sledi. Obširne poizvedbe vrši policija.

m — Iz vagonov morajo nekateri stanovalci, ker jih hoče občina prisilno deložirati. Kot vzrok deložacije se omenja, da nekateri stanovalci vagonov niso pristojni v Maribor. Kot izgleda, bodo okoliški gozdovi sedaj spomlad zopet sprejeli pod svoje okrilje nekatere družine, ki se jim odreka pravico do že itak za človeka ponižujočih stanovanj v vagonih in barakah.

m — Narodno gledališče. Torek, 5. maja ob 20. uri: »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«.

m — Kruh je cenejši. V Mariboru je prva znižala cene kruha Delavska pekarna, nato so znižali tudi vsi ostali mariborski peki. Beli kruh stane sedaj kg 4 Din. polbeli 3.50, črni pa 3 Din kg. Prav tako so izboljšali kvaliteto peciva.

m — Ljudsko gibanje. V aprilu je bilo v Mariboru rojenih 80 otrok in sicer 43 fantkov in 37 punčk. V istem času je umrlo 64 ljudi (33 žensk in 31 moških). Zakonsko zvezo pa je sklenilo 27 parov.

m — ISSK Maribor ostane. Z ozirom na razne časopisne vesti, da namerava ISSK Maribor razpustiti nogometni odsek smo doznali, da so take vesti brez podlage. ISSK Maribor je zadnje čase z lepimi rezultati dokazal, da se vrača zopet k stari slavi in že zaradi tega o kakem razidu ne more biti govora.

m — Film o Avstriji. Tujsko prometna zveza in SPD priredita v sredo, 6. maja finalno predavanje v najlepših turističnih predelih Avstrije. Pričetek ob 20. uri v kinu Union.

m — Sabec obsojen. Mali kazenski senat je obsodil 35-letnega zasebnega uradnika Avgusta Sabca in Limbuša na 2 leti in 6 mesecev strogega zapora, ker je s ponarejanjem poštne nakaznice škodoval pošto upravo za 15.000 dinarjev. O aferi je svoječasno tudi naš list obširno poročal.

m — Občni zbor zasebnih nameščenec je bil pretekli četrtek pri Povodniku. Za predsednika je bil izvoljen Tomo Trop. Pri slučajnostih je razpravljalo o perečih problemih zasebnih nameščenec g. Tavčar iz Ljubljane.

m — Dohodki carinarnice so znašali v aprilu 5.095.011 na uvozu, na izvozu pa 13.691 dinarjev. Skupni dohodki mariborske carinarnice so bili 5.708.703 dinarjev.

m — Obsojen ubijalec. Zalosten dogodek, ki se je odigral na letošnji pustni torek v Gruškovju. Je imel svoj epilog te dni pred mariborskim malim kazenskim senatom 25-letni posestniški sin Ivan Gabrovc, ki je v prepiru do smrti zabodel pos. sina Jožeta Kozla, je bil obsojen na 5 let robije ter na izgubo častnih državljan-kih pravic za tri leta.

m — Aljehinova šahovska simultanka bo v torek, 5. t. m. ob 20. uri v veliki kazinski dvorani. Bivši šahovski svetovni prvak dr. Aljehin bo na-

Halo — halo, radio Maribor

Projektirana relejska postaja v Mariboru je potreba vse štajerske

Maribor, 4. maja.

Že nekaj let nazaj je želja vseh Mariborčanov, da bi iz radio zvočnikov čim prej odmeval gornji klic. A še danes nismo mnogo dalje. Iz Beograda sicer poročajo, da se vrše konference, ki bodo prinesle dokončno odločitev glede zgraditve radio, oz. pomožne radio postaje v Mariboru. Toda vse se vleče tako počasi, da je človeku kar nerazumljivo, da v Beogradu ne uvidijo nujnosti rešitve vprašanja mariborske oddajne postaje.

Ljubljana brez haska

Ljubljanska oddajna postaja je za Maribor brez veljave. Kot znano leži Maribor v tkz. »mrtvem« pasu in je sprejem ljubljanske oddaje ali sploh nemogoč ali pa pomajnkliiv. Večina radio naročnikov ima cenene aparate, kjer se ljubljane sploh ne da »vloviti«, na dragih aparatih pa je sprejem poln motenj. Tako so Mariborčani prisiljeni, da poslušajo izključno oddaje inozemskih postaj, pri čemer prednjačita močan Dunaj in Budimpešta, ki se v Mariboru naj boljše čujejo. Mariborski radio naročniki plačujejo isto pristojbino kot ljubljanci. Zagrebčani itd., vendar nimajo nikakega haska od vseh treh naših oddajnih

stopil proti 40 najboljšim mariborskim šahistom. pred simulantko pa bo imel zanimivo predavanje. Z nastopom v Mariboru zaključil dr. Aljehin turnejo po Jugoslaviji. V sredo, 6. t. m. bo nastopil v Celovcu.

m — Ob krsti sta se stepla. V Breznem ob Dravi sta stražila nekoga mliča posestniška sinova Franjo Podbrezovnik in Frane Tertinek. Iz pogovora je nastal prepir in nekoliko vinjena fant sta pričela ob krsti z dejanskim obračunavanjem. Drugega jutra so našli Tertineka ob krsti v mlaki krvi nezvestnega. Pobrezovnik pa je izginil brez sledu.

m — Oblak se je utrgal v noči na preteklo soboto nad Mursko Soboto. Silen naliiv je poplavlil vse ceste, polja in travnike. Pod vodo je bilo tudi novo nogometno igrišče SK Mure in so morale za nedeljo napovedane tekme odpasti.

m — »Svetionik« razpuščen. Barska uprava je razpustila raziskovalce svetega pisma v Mariboru »Svetionik«, ki so imeli v Maribor sedež za vso Jugoslavijo.

m — Kino. Grajski: »Večni žid, Ahasver«. V glavni vlogi Conrad Veidt. — Union: Prekrasen film »Črni angel«.

m — Kdo je vlomil? Pred dnevi je vlomil v pisarno tkalnice Hugo Sterna na Pobrežju neznani vlomilec in odnesel 3000 dinarjev gotovine. Na podlagi poznanih prstnih odtisov sklepajo, da je vlom izvršil najbrže pobergli kaznjeneec Alojz Babič katerega pripisujejo tudi nedavna vloma v Predragov Trgovski dom in v Kerberjevo čevljarsko delavnico v Špešovem selu.

m — Nedeljski nogomet. Na igrišču ob Tržaški cesti je bila v nedeljo popoldne prvenstvena tekma med SK Železničarjem in ZSK Hermesom iz Ljubljane. Z velikim trudom in po obojestransko slabi igri je zmagal Železničar z 2:0 (1:0). — V predtekmi je druga garnitura Železničarja premagala novoosnovano SK Slavijo iz Pobrežja 4:0 (3:0).

postaj, čeprav je naročnina namenjena za vzdrževanje oddaje.

Wien, Budapest ...

Tako pa dom iz zvočnikov, tudi onih v javnih lokalih dan za dnem klic Dunaja, Budimpešte in še drugih nemških postaj. Da vse te tuje postaje ne izbirajo tankočutno programa za tujino — saj je vse namenjeno njim ali pa tendenčni propagandi v tujini — je razumljivo. In še nekaj: Avstrija se je že spočetka zavedla važnosti propagande za tujino ter postavila močni relejski postaji v Gradcu in Celovcu. Vsak Avstrijec vam bo rad priznal, da sta namenjeni predvsem »neosvobojenim bratom«... In mi? Osemnajst let gledamo brezskrbno, kako se s severa in vzhoda propagira tuja miselnost, Berlin, Dunaj in Budimpešta sejejo med naše ljudi plevel... Pravijo, da je Maribor drugi slovenski kulturni center. Za koga? Ali za tisto peščico, ki se zbira ob slovenskem gledališču in še nekaterih kulturnih organizacijah, ki imajo obenem pomen za nacionalno vzgojo? Kaj pa vse ono štajersko ozemlje na katerem živi preko pol milijona naših ljudi in k'e so tisti, ki jim ni dano dihati v svobodni zemlji, čeprav so naše krvi? Kdo skrbi za te? V osemnajstih letih nismo mogli razpresti protipropagande. Ne, da bi morali iznašati grehe zadnjih let, približemo naj le, da se še čisto iz zgolj političnih in

teresov grešilo v tem oziru kar na veliko. In če še sedaj kdo skuša uresničenje mariborske relejske postaje navezati na politične uspehe, bo stvari več škodoval kot koristil.

Ne želja, ampak zahteva

Maribor mora čim prej dobiti močno relejsko radio postajo. Naj se pri tem ne išče milostnih kreditov, za tako stvar, ki je eminentne važnosti za narodno propagando vsega našega severnega ozemlja, bi moral biti že davno pripravljen denar. Že v naprej imamo lahko pomisleke, da iz Beograda kot običajno, ne bo prišlo toliko denarja, da bo možno zgraditi relejsko postajo večjega obsega. Merodajni krogi naj sicer poskrbe, da bo država dala čim več in naj se pri tem opirajo na dejstvo, da to ni naša želja, ampak zahteva, v kolikor pa bi ne bilo dosežene, ga se naj zavzamejo za stvar še banovina, občina in končno še organizacije. Z vseh strani je bilo že žrtvovanega mnogo denarja za stvari, ki imajo izključen namen, da si na njih pasejo oči tuji — pa bi naj ostalo še kaj tuji za relejsko postajo v Mariboru.

Ponavljamo, da projektirana radio-oddajna oz. relejska postaja ne sme biti lokalnega pomena. Zgrajena naj bo v takem obsegu, da bo v polni meri služila interesom nacionalne propagande vse slovenske Štajerske. Prekmurja in še t'a preko Koz'aka in P....

Vrednost moderne reklame

Brez reklame ne gre dandanes nič

Ljubljana, 4. maja.

Prekrajamo naše dnevno časopisje. Pa bomo našli, da reklamo, pravo reklamo delajo pri nas samo tuje firme. Oglasi naših trgovcev so večinoma samo objave, ne pa reklama. Poglejte si natančneje te oglase. Tu se samo našteva roba, pridene kakva obrabljena fraza o »najnižjih cenah« ali o »bogati izbiri« ali o »najboljši kvaliteti« in podobno, kar pravijo vsi, a nihče več ne verjame, in kar že vsakomur preseda.

To vse skupaj, vsi taki oglasi, morejo sicer prinesiti več ali manj uspeha posamezniku, toda pravi uspehi to niso, in koristi za naše narodno gospodarstvo ima vsa ta naša domača reklama bore malo ali nič.

Z reklamo se okorišča v naši deželi samo tuji. Tujci so pri nas nosilci kvalitetne reklame. dočim naši gospodarstveniki mislijo, da so storili vse, če kakemu listu po dolgem barantanju odščepejo kak večji popust, ne sluteč, kako drago oni sami plačajo ta popust, za katerega dobivajo slabo in malo vredno reklamo. Naši trgovci še niso uvideli, da je boljše, veliko boljše plačati za dobro spretno reklamo 20 odstotkov več od tarifne cene, kakor pa za slab oglas 20 odstotkov manj. Redki so pri nas podjetniki, — na prstih ene roke jih lahko seštejemo, — ki značo delati dobro reklamo.

Zares je že čas, da se naše domače gospodarstvo prične resno baviti s problemj dobre, uspešne

moderne reklame. Dandanes je trgovcu treba drugačne reklame kot pa pred dvajsetimi leti, če se hoče uveljaviti in konkurirati. Dobra reklama pomeni podvig in napredek in uspeh. Reklama je vse.

Podjetništvo, ki nima razvite dobre reklame, ne more računati na boljše dni.

Smrt filmskega igralca

V Pragi je umrl v starosti 51 let znani nemški filmski igralec Ernst Erwin Reichert iz Berlina, ki je bil svoj čas, v dobi nemega filma, pod imenom detektiv Stuart Webbs junak mnogih kriminalnih filmov. Zadnja tri leta je živel kot emigrant v Pragi v zelo revnih razmerah.

Sodoben oglas:

Iščem služkinjo za vsa dela v kuhinji. Znat mora streči v trgovini, imeti mora ljubezen do otrok, znati mora tudi prali, likati ter šivati. Tista ki bi znala tudi peti ter igrati klavir, ima prednost. Pogoji je pa lepa zunanost. Želi se pa tudi znanje vrtnarskih del.

Kmolu pride ponudba z vprašanjem:

— Kakšna je pa zemlja na vrtu?
— Zakaj bi pa to radi vedeli?
— Zato, ker bi mogoče tudi delala — opeko?

— Gospodična, tudi v pekel bi šel za vašo ljubezen.

— Dokažite mi to požrtvovalnost.
— Rad dokažem: postanite moja žena in bo dokazano.

Pretrsljiva otročka tragedija

Malomarna mati je kriva strašne otrokove nesreče

Maribor, 4. maja.

V Kumenu pri Sv. Lovrencu na Pohorju stanuje v zapuščenosti kočiji že dalje časa 40-letna Neža Mataln, ki jo imajo domačini na bolj slabem glasu. Imela je že sedem nezakonitih otrok, od katerih pa žive še samo trije za katere pa se mati bolj malo briga. Pri sebi je imela 9-letnega Ignaca in komaj enoletnega Romana. Kot pravijo sosede, je Matalnova večkrat odšla pohajkovat od doma in je puščala otroka sama brez nadzorstva. Tako je storila tudi pred dnevi, ko je odšla kar za dva dni k nekemu svojemu prijatelju na Smolnik. Njena lakomnost pa je postala tokrat usodna.

Otroka sta počenjala v kočiji, kar se jima je pač hotelo. Usodno je bilo, da je 9-letni Ignac iztaknil neke vžigalice, s katerimi je zakuril v štedilniku, nato pa je odšel v bližnji gozd po dračje. Medtem se je priplazil k štedilniku enoletni bratec Roman in odprl vrata štedilnika. Nanj se je vsula žerjavica in vnela se je obleka. Nesrečni otrok je bil mahoma ves v plamenih in je pričel obupno klicati na pomoč.

K sreči je prihitela soseda Antonija Ozvaldova, ki je otroka vsaj začasno rešila strašne smrti in preprečila požar, ki bi utegnil upepeliti kočijo. Vendar so opekline Romana tako strašne, da jim bo nesrečni otrok najbrže podlegel. Brezbrižno Neža Matalnova so orožniki pričeli in se bo morala zagovarjati pred sodiščem.

Še ena brezsrčna mati

Drug primer otroške tragedije pa so zaznali orožniki v Sp. Podgorju blizu Slovenjgradca. V hiši posestnika P. so našli 9-letnega sinčka Armina v tako zanamarijenem stanju, da je bil jedva še podoben človeku. Kot so povedali orožnikom sosede, je mati svojega otroka vedno nečloveško pretepala in trpinčila. Dajala mu ni hrane, pogosto pa je moral nedolžni otrok bežati z doma in prenočevati na prostem. Deček ima po vsem telesu močne podplute, ki pričajo o silovitih udarcih, ki jih je moral prenašati. Orožnikom je povedal, da ga je mati zapirala v svinjak, kjer je v silni lakoti jedel krmo, namenjeno svinjam. Orožniki so brezsrčno mater prijavili državnemu tožilstvu.

Gradaščice so v glavnem „panali“

Ljubljana, 4. maja.

Minulo soboto so hudourniku Gradaščice definitivno zavili vrat s tem, da so

zabetonirali Ljubljano dno na levem obrežju in spojili s pravkar tlakovano kamnito ploščadjo v strugi tega zelo lokavega pritoka. Njegov strmec pada skoro za dva metra navzdol v Ljubljano, ki je na tem delu do polovice struge zalita z debelim betonom.

Prekrasen prizor

se bo nudil ob količkaj visoki vodi, kadar bo drvela v Ljubljano. Po pravici rečeno, bo ta

edini slap

sredi Ljubljane. Ta teden prično materijala je še na desettisoče

poglabljati dno še na nasprotni strani in utegne biti dokončna ploškev zakrita prav do zagatne stene pod transformatorjem.

Po tem izvršenem delu porjedo na delo odstran Gradaščice proti Prulam, kjer je treba najprej izvoziti še precejšnjo množino terenskega materijala, ki ga sedaj hlapec vozi po 13 vozičkov za Kolesjico. Mnogo se ugiba, ker nameravajo v kratkem pripeljati

še drugo lokomotivo

saj jih ima gradbena tvrdka inž. Dukić & drug še nekaj na razpolago. Pomagala bi namreč sedanjim, zelo agilnim izpeljavat odvisni izkop iz struge v Prulah. Takega

Simonoša....

prehodi dnevno približno 7.650 stopnjic. To ogromno delo zmoro samo z elastičnimi

PALMA

GUMI-PODPETNIKI

JUGOSL. IZDELEK.

Dobe se pri vsakem civiljarskem mojstru!

PALMA-OKMA
GUMI PODPLATI

kubičnih metrov. Po končanem betoniiranju, ki bo najbrž že v prihodnjih dneh opravljeno, se bodo delavci intenzivno vrgli na izpraznitev dna v Prulah.

Tovariša sta vandrala

Celje, 4. maja.

Tisto noč na 22. januarja je bilo, ko je 41 letni brezposelni delavec Černešek Rudolf na nekem kozolcu v Libojah ukradel svojemu brezposelnemu tovarišu Šketu Rudolfu obleko in nekaj denarja. Černešek pravi, da se je vseh osem dni, ko sta s Šketom vandrala, bal, da ga bo Šketa ukradel ter ga je zato raje sam prehitel in izrazil priklono, ko sta spala na kozolcu.

Šketa je latvino prijatelj in bi bil moral nastopiti kot edina obremenjena priča proti Černeškemu, pa sodišče ni moglo zvedeti za njegov naslov in ga vabiti k pričevanju, ker je Šketa brez stalnega bivališča. Sicer je pa bil itak osam dni Černeškov pomagač in je bil radi te krute neahvalečnosti Černešek obsojen na 8 mesecev strogega zapora in 2 leti izgube častnih pravic.

Jugoslovanski derby

Maribor 4. maja.

Centrala kasaških društev v Jugoslaviji je poverila Mariborskemu dirkalnemu društvu organizacijo in izvedbo jugoslovenskega derbyja za leto 1936, in sicer za konje štiriletne, jugoslovenske reje. Derby bo izveden v dneh 11. in 14. junija na tezenskem dirkališču, pa je spričo velikega števila priglasih tekmovalnih konjev pričakovati zanimive in napete tekme. Veliko pozornost bo gotovo vzbudil start naslednjih štiriletnikov: »Oh-ha«, Danilo« in »Suzana« iz kobilarne Turnišče, »Pika« (Ludvik Slavič), »Kadeta« (Ivan Bunderl), »Lasta« (Aleksij Novak), »Solon« (Franc Filipič), »Donko« (Fran Galunder) in »Poka« (Franc Ilerič). Vsi naštetni konji so trenutno v najboljši kondiciji. — Razen derbyja za štiriletne konje bo Mariborsko kasaško društvo izvedlo na prireditvah 11. in 14. junija še 8 enovpreženih in 2 dvovprežni dirki. Ljubiteljem domačega konjskega sporta bosta nudila oba dneva gotovo mnogo lepega sportnega užitka.

— Gospa soseda, slišal sem vas, kako ste včeraj peli v svoji sobi.

— Ah, samo dolgčas sem si preganjala.

— S strašnim orožjem ste ga preganjali.

Materinski dnevi

Ljubljana, 4. maja.

Cvetoči maj je posvečen materam kot ohraniteljicam življenja. Po vojni se je uveljavila navada, s predavanji in proslavami poudariti narodno-etnični pa tudi socialni in kulturni pomen materinstva.

V zvezi s temi proslavami priredi društvo »Jugoslovenska majka« kot odsek »Kola jugosl. sester v Ljubljani« več predavanj, da seznani tudi širšo javnost o bistvu matere, njenih nalogah napram svojemu otroku, družbi, narodu in narodni državi.

Prvo predavanje bo 5. maja ob 20. uri v prostorih restav. Zvezda. Predavala bo s. načelnica odseka prof. Marijana Željeznova-Kokalj o temi: »Mati nekdanj in danes«.

6. maja bo predavala s. načelnica odseka prof. Marijana Željeznova-Kokalj v meščanski šoli na Viču ob 20. uri o temi: »Mati, razumi svojega otroka!«

7. maja ob 20. uri bo predavala v prostorih sred. tehnične šole gospa Dr. Lunačkova Slava o temi: »Mati in njen šolarček«.

8. maja bo predavala ob 20. uri v sokolskem kinu v Mostah gospa Dr. Anča Tavčar-Konvalinka: »Zakaj je moj otrok bled in suh«.

9. maja bo predavala s. načelnica odseka prof. Marijana Željeznova v sokolskem domu v Šiški ob 20. uri o temi: »Mati, nazaj k naravi!«

Vabimo prisrčno vse, ki se zanimajo za vzgojo in zdravstvo otroka, da se udeležijo v čim večjem številu predavanj, zlasti pa še sestre Kolašice, matere ter one matere, ki so jih Kolašice obdajale. Čuvajmo Jugoslavijo!

I. SSK Maribor v krizi?

Maribor 4. maja.

V mariborskih sportnih krogih se že dalj časa vzdržujejo vesti, da se bo nogometna sekcija ISSK Maribora razšla; z merodajne strani pa še ni bila podana nikakršna zadevna izjava. Ker pa usoda našega prvega slovenskega nogometnega kluba ISSK Maribora, ki je toliko let nad vse častno zastopal mesto Maribor, gotovo ni zadeva nekaterih posameznikov, bi bilo umestno, da bi o krizi nogometne sekcije bila obveščena javnost. ISSK Maribor je treba že radi nacionalnega prestiža ohraniti pri življenju in mu nuditi možnost širokega razmaha. S podtalnimi elementi pa, ki že nekaj let nazaj rušijo zdrav mariborski sport, bi naj končno obračunali vsi, ki jim je pri srcu napredek mariborskega, predvsem pa slovenskega sporta.

Razne kvalitete

Karo

že od
Din
98.—
naprej

38-55

števila, katero
pokličite pri naro-
čevanju svojih

oglasov

**o »Glasu
naroda«**

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

105

Pozorno se je ozrla po hodniku in v bližini opazila majhna železna vrata, ki so bila od zunanaj zapahnjena.

Se enkrat se je Ela ozrla po hodniku, in ko ni nikogar opazila, je stopila k vratom, odrinila zapah in jih na stečaj odprla. Presenečena je obstala na pragu — v majhni kabini je zagledala blede, mlado žensko.

»Kdo ste vi?« je začudeno vprašala.

Manuela — bila je ona — je takoj spoznala Elo in že po bliskovo preiščevala kako se bo zadržala.

»Kako vam je ime?« je vprašala Ela.

Jaz sem lady Duncan,« je žalostno odgovorila Manuela.

»Ah! vi« je vzkliknila Ela, ki je šele sedaj spoznala Terezino prijateljico. Kako pa ste vi prišli sem?«

»Ugrabil me je tisti strašni mož s krinko in sedaj me hoče umoriti!« je zahtevala Manuela.

»Ne boste se — to se ne bo zgodilo!« je mirno odgovorila Ela.

Manuela se je vsa začudena ozrla vanjo.

»Ali hočete prositi zame?« je plaho vprašala in v srcu se ji je porodil žarek novega upanja.

»Prosim? Ne! Toda on vas ne sme ubiti, to mi bo moral obhvaliti.«

»O, sam bog vas je poslal sem, gospodična! Kajne, gospodična, vi ne boste dovolili da umrem tako strašne smrti — vi me boste osvobodili?« je živahno vzkliknila Manuela.

»Ne vem, če bom mogla to storiti — to je —«

»O, gospodična, usmilite se me. Prisegam vam, da nisem nikomur storila nič žalega, nasprotno, jaz sem žrtev strašnega nesporazuma.«

Ela ni na to ničesar odgovorila, in Manuela jo je nezaupljivo gledala.

»Vi ste se pobotali s tem strašnim človekom,« je vzkliknila Manuela. »On vas je poslal sem, kaj ne?«

»Motite se,« je mirno odgovorila Ela. »Njega zdaj sploh ni na Terorju.«

Manuela je spet pričela upati. »Ah, potem me pustite pobegniti,« je vnovič zaprosila Manuela. »On vam tega ne bo zametil — preveč vas ljubi!«

»Pobegniti?« se je začudila Ela. »Pobegniti?«

»Da.«

»To ni mogoče,« je tiho odgovorila Ela, »sicer bi bila že sama zapustila to ladjo.«

»Potem pa beživa skupaj,« je olajšano vzkliknila Manuela. »Jaz vem za znak, na kateri se Teror dvigne na površje.«

»Vi poznate ta znak?« se je začudila Ela. »Ali ste že kdaj bili na Terorju?«

Manuela je prikljubila.

»Da, toda uspelo mi je pobegniti, ker je moj stražar bil prepričan, da sem nedolžna,« je smelo lagala Manuela. Govorila je tako ganljivo in prepričevalno, da je Ela skoraj že povsem verjela.

»Zakaj vas pa je potem on — on spet zaprl na Teror?«

»Zato, ker sem prijateljica Terezine Gardine. Eto, to je ves moj zločin!«

»Dobro. Čim se moj rojak vrne na Teror, bom takoj govorila z njim. Vnaprej vam že lahko obljubim, da vam bo prizanesel.«

Ta preobrat pa Manuela ni bil nič kaj povšeči, ker je imela dovolj razlogov za to, da Ela ne govori z Jackom o njej. Pričela je prigovarjati Eli, naj tega nikar ne stori. Češ da bodo potem še slabše z njo postopali. Govorila je in govorila tako dolgo, da je Ela navsezadnje obljubila, da bo zaenkrat molčala. Svoje molodovanje je končala:

»Kaj ne, da me ne boste pustili same v tej nesreči? Večkrat me boste obiskali? Ta samota me spravlja v obup!«

»Bom videla,« je tiho odgovorila Ela.

»Seveda, dobro si morate premisliti,« je žalostno odgovorila Manuela. »Prihajati bi morali na skrivaj, ker bi on tega ne dovolil. Uverjena sem, da mi ne boste odrekli te tolažbe.«

Ela se je zdrznila.

»Nekdo prihaja,« je plaho zašepetala.

»Ob tem času nihče ne prihaja k meni,« jo je pomirila Manuela.

»Toda, vseeno, slišim korake.« Zdaj je tudi Manuela zaslišala zunaj korake in s strahom zrla v vrata, ki so se na mah na stečaj odprla — na pragu je stal Jim, ki pa je začuden obstal, ko je zagledal Elo.

»Opazil sem, da so vrata odklenjena,« je pričel Jim. »In vi ste tukaj, milostna gospodična, — pri tej ženski?«

»Da, tukaj sem,« je hladno odgovorila Ela. »Ali mi je morda to prepovedano?«

»Gospodarju ne bo všeč, da ste prišli sem. Ta ženska je zločinka in ima na vesti življenje enega naših tovarišev.«

»To je laž!« je kriknila Manuela.

Jim pa se ni prav nič zmenil zanjo. Vljudno je pokazal na vrata in rekel:

»Izvolite, milostna gospodična. Dostop v to kabino je vsakemu, razen čuvanju, strogo prepovedan. Ne smem delati izjem.«

Ela je pokazala na Manuele.

»Ali se ji ne bi moglo nekoliko olajšati?«

»Nikakor ne,« ji je vljudno, a odločno presekala besedo Jim. »Ni česar ne moremo spremeniti, vse mora biti tako, kot je zapovedal gospodar.«

Ela je zdaj molče stopila iz Manuelinega zapora, in Jim je skrbno zaklenil vrata, potem pa molče spremljal Elo do njene kabine.

SILA NARAVE

Ko se je Ela vrnila v svojo kabino, je dolgo časa premišljevala o Manuelini usodi.

Nenadoma pa se je zdrznila. Zazdela se ji je, da se je Teror zamajal. Začudena je prisluhnila in zopet začutila, kako se je Teror ponovno zamajal, izočasno pa je zaslišala zamolklo grmenje.

Grmenje je postajalo čedalje močnejše in Teror se je čedalje huje gugal.

Vrata so se odprla in k njej je prišel Samson, ves preplašen. »Gospodična, ali ste slišali? Zdajle — zdajle — spet...«

Ponovno je strašno zagrmelo. Ela je pritisnila na gumb, jeklena plošča se je odmaknila in skozi stekleno lino je zdaj pogledala v morje.

V morju se ni nič spremenilo. Še vedno so se krog Terorja strmo dvigale ogromne skale, še vedno so plavale vsakovrstne ribe naokrog in tudi gozdlič rdečih koralnikov je še bil na svojem mestu.

Ko se je Ela ozrla bolj na desno, je zopet opazila tisto rdečo svetlobo, ki jo je videla še tedaj, ko se je William odpravljala s svojimi pomagači na pot po morskem dnu.

Zdaj pa je bila tista svetloba mnogo bolj razsežna in rdeča, grmenje je postajalo čedalje huje, in Teror se je še vedno močno gugal.

Iz domačih gajev

SREČKO KOSOVEL:

Šla je duša

(Iz cikla »Romar pod gor«)
Šla je duša, mirna in pobita,
kot gre senca čez polnočni kraj,
da prišla do novega odkritja
ali da stopila bi nazaj.

In je z dušo romalo življenje:
»Kam me vodiš« — jo je vprašalo.

Ona ni čakala na vstajenje
in življenje je ugašalo...

Šla je duša tiha in pobita,
kot gre žalost čez polnočni kraj,
ki ne upa na jutranjo zarjo;
šla je, videla je le Kalvarijo
in čutila, kak na križ pribite
ji perot ne more več nazaj...

Srečko Kosovel, rojen 18. III. 1904. v Sežani na Krasi je bil izrazito lirski pesnik. V svojem ustvarjanju je začel skraj v ekspresionistični smeri, pozneje pa se je zopet navezal na predvojno moderno ter ji ostal zvet do svoji smrti l. 1926. Kosovel je pesnik melanholičnih občutkov in pod vplivom ideološkega gibanja akademskega dijaštva na ljubljanski univerzi. V pesnitvah so mu bila ljuba zlasti tudi socialna vprašanja.

Astrološka napoved

za 5. maj.

Dan, ki prinaša v zakonsko in ljubavno življenje veliko motenj. Na nebu je namreč opozicija med Venero in Luno, ki vpliva neugodno zlasti na žensko duševnost in čuvstvenost. Moški bodo imeli danes z ženskami težave in nevspečnosti. Ženske so na tak dan vedno gizdave in ohole. Marsikak zaljubljenec bo danes nesrečen. Na ta dan sklenjena poznanstva z ženskami navadno niso srečna, vsaj ne trajna. Današnji neugodni aspekt meče sence tudi na poklicno življenje: pretirno izgube po ženskah.

Razne novice

V Nru-Ulmu na bavarski meji je strmoglavilo na zemljo nemško vojaško letalo tipa bombardier, v katerem je bilo šest vojaških oseb. Letalo je padlo na ulico in je bilo pri tem več ljudi ubitih ali ranjenih. Skupno je 15 smrtnih žrtev, med njimi polkovnik Schmid, en kapitan in en poročnik, ki so se vozili v letalu. Tudi še neko drugo vojaško letalo se je na letalnih vajah ponesrečilo, pri čemer je izgubilo življenje major von Lichtenfels. V Švici pa se je poštno letalo na progi Frankfurt-Basel v gorovju Rigi razbilo ob skalovju. Pilot in njegov spremljevalec sta oba mrtva.

Na Dunaju je umrl v starosti 88 let advokat dr. Arnold Waszong. Bil je eden najuglednejših dunajskih pravnikov.

Pri treningu za veliko nagrado Švice za motorna kolosa v Bernu je nemškega vozača Sebastiana Rothe iz Neckarsulna zadela srčna kap. Med vožnjo mu je postalo slabo, ustavil je motor in se mrtev zgrudil na zemljo.

10 zapovedi za zaljubljene

Ameriška filmska igralka May West, ki igra vedno le vloge zaljubljenih deklet v filmu, trdi, da zelo dobro pozna moške in ženske, ki so zaljubljeni. Za zaljubljene ženo in dekleta je napisala 10 zapovedi, baje zagotavljajo srečo v ljubezni. Zapovedi se glase:

1. Ne puščaj moža ali fanta, da bi dolgo čakal na tebe.
2. Neguj ga vdano, kadar je bolan, in bodi z njim ljubezniva, kadar je slabe volje ali kadar ima mačka.
3. Kaži mu veselo razpoloženje in veder nasmeh, četudi te glava boli in nisi razpoložena. Vsaj sprejeti ga moraš z nasmehom, pozneje mu šele povej, da si slabe volje.
4. Ne govori mu nikoli o svoji preteklosti, poslušaj pa pazljivo, kadar ti bo on govoril o svoji preteklosti.
5. Ne pripoveduj mu o vrlinah svojih prejšnjih prijateljev. To ga vedno razdraži.
6. Ne pozabi na njegov rojstni dan. Daj mu darilo, četudi je prav neznatno. Glavno je, da pokažeš dobro voljo.
7. Pohvali vedno njegov okus, četudi ga nima. Polcen pa obrni tako, da bo tvoja obveljala. Moški so namreč ničemurni, včasih mnogo bolj kakor ženske.
8. Če nima denarja za tvoje obleke in toaletne potrebščine, mu nikar ne očitaj, da daje denar drugim ženskam, ker bo to potem v resnici storil, čeprav doslej tega ni delal. Daš mu idejo!
9. Nikoli ga ne vprašaj direktno, kam gre ali kam pojde. To izveš lahko od njega na drug način, po ovinkih ali kakorkoli, saj si zna ženska pomagati v takih primerih kakor najboljši diplomat.
10. Nikoli ga ne vprašuj, kje je bil, ker se ti bo itak zlagal, če ima kaj prikriti, razen tega bo pa še razkačen, ker ti mora polagati račun za svoja pota in dejanja, in bo imel vtis, da ga komandiraš.

Lepi maj, krasni maj...

Ljubljana, 4. maja. Kakor da se je že priroda sama naveličala gledati naše vedno večje nadloge, nam je za prvo majsko nedeljo nebo naklonilo prav muhasto vreme. Izletniki so zjutraj žalostno gledali krmičljavo nebo ki se je solzilo kakor čmerikav pamž.

Ostali so zato hpo v Ljubljani, kjer so upokojeenci zborovali, cirkusmetodarji pa tujrevah.

Ponekod so volili in so volitve v dotičnih občinah izpadle tako, da so prireditelji menda zadovoljni. Drugje so uvedli pomladno sezijo samomorov. Kakor nam v senzacijah sploh prednjači štajerski del Slovenije, tako se je obnesel tudi sedaj.

Po Slovenskem menda ni nedelje, če ne teče kri. To žalostno pravilo je, žal, potrdila tudi prva majniška nedelja.

Vzlic temu smo preživeli tudi to nedeljo z upanjem da bo nemara v ponedeljek boljše. Kakor vselej, nas je tudi tokrat upanje varalo. Danes sicer ne dežuje. Ker pa ne pada izpod neba ta bla goslov, pada pa kaj drugega. Celotno vestnemu fantiču, ki je zgodaj daj zjutraj zlezal na drevo, da bi natresel majskih hroščev, se je primerilo, da je padel z drevesa in s nekaj potolkel. Drugim je padla v žep kača, preden so se zavedeli, da bi prav za prav moral biti tam denar, tretjim je padla okrog vratu vrv v obliki lepo po predpisih sestavljenega »Plačilnega povelja« s pripadki itd., vse »da ne bo izvršbe«.

No, danes niti taki blagoslovi ne pahnajo ljudi iz ravnotežja. Dalmatinca je še dosti na razpolago in če je morda tudi krščen, vendar marsikoga potolaži, da lah ko zaspi. Naj bo za eno noč, saj se jutri pesem začne znova. Malo odnora pa je človek tudi potreben, ali ne?

Priprave za kongres JNS Tožba

proti „Slovincu“

Ponedeljsko »Jutro« poroča, da je bila v nedeljo seja akcijskega odbora JNS v Beogradu. O seji pod predsedstvom senatorja Jovana Banjanina in generalnega tajnika dr. Kramarja je bil izdan komunistični, ki pravi, da je odbor z zadovoljstvom vzel na znanje, da je vodstvo stranke vložilo tožbo proti ljubljanskemu dnevniku »Slovincu«, ki je na podlagi lažne okrožnice obdolžil JNS, da pripravlja revolucijo v državi.

Določeni so bili posebni odbori po banovinah, ki naj se organizirajo v teku meseca maja in ki bodo izvedli organizacijsko delo na terenu. Poseben odbor bo izvršil priprave za kongres stranke, ki bo ob koncu junija v Beogradu.

»Obtoženec, vi ste torej pričo, to gospodično, poljubili, in ko se je ona nato pričela jokati, ste jo kljub temu še enkrat poljubili!«

»Da, gospod sodnik, ker sem mislil, da so to solze veselja.«

Zmaga levičarskega narodnega bloka

Pariz, 4. maja. r. Ogromna masa sveta se je zbrala po kavarnah in trgih ter z napetostjo pričakovala objave volilnih rezultatov. Posebne izdaje časopisov, ki so sproti javljali delne rezultate, so bile takoj razprodane.

Tudi ponoči ni bilo incidentov. Ožje volitve so potekle nadvse mirno.

Pariz, 4. maja. r. Službeno so objavljeni rezultati včerajšnjih ožjih volitev. Od 614 mandator (manjkajo štirje) so rezultati sledeči:

Stranke:	MANDATI:	pridobljeni:	izgubljeni:
	dobljeni:		
socialisti	146	49	—
socialistična zveza	26	—	19
neodvisni socialisti	9	—	12
radikalni socialisti	115	—	43
demokratska			
republikanska zveza	88	12	—
republikanski levičarji	83	—	16
komunisti	73	62	—
komunistični disidenti	10	—	1
narodni demokrati	23	—	—
konzervativci	11	5	—

Manjkajo še mandati iz Orana in drugih kolonij. Iz njihovih podatkov se vidi, da bo levičarski »narodni blok« razpolagal v novem francoskem parlamentu s 375 mandati, a center in desnica le z 240. Seveda število »narodnega bloka« velja le, če se smatra radikalno-socialistično stranko (Daladier in Herriot) za brezpogojnega pristaša levičarskega bloka. Mandati kolonij, ki še niso znani, ne bodo bistveno spremenili sedanjega stanja, oziroma bodočega parlamenta.

Poslanci z novimi nazori...

Vlada bo bolj levičarska kakor l. 1924. in 1932.

Pariz, 4. maja. Po uspehu pri ožjih volitvah je razvidno, da je najbolj napredovala levičarska. Najmočnejša stranka v bodočem francoskem parlamentu bo na vsak način socialistična stranka Leona Bluma, dočim je v prejšnji skupščini imela največje število radikalno socialistične stranke, ki je imela 159 poslancev.

Novi narodni poslanci s popolnoma novimi nazori bodo znatno spremenili dosedanj obraz francoskega parlamenta, kar bo imelo vpliv tako na notranjo kot na zunanjo francosko politiko. Mandat sedanje francoske skupščine traja do 1. junija t. l. Na ta dan bo predsednik vlade Sarraut podal pri predsedniku republike Lebrunu ostavko svojega kabineta.

Popolnoma sigurno je, da bo predsednik republike prvič po

svetovni vojni dal mandat za sestavo nove vlade šefu kakšne levičarske in izrazito marksistične stranke Leona Bluma. Seveda to ne pomeni, da bo šef socialistične stranke sestavil bodočo vlado, toda gotovo je, da bo izvoljeni parlament imel bolj izrazito levičarsko vlado, ko je bila v letih 1924 in 1932.

V Jagodini je govorila Opozicionalka Djurdjevićeva

V Jagodini je bil v nedeljo velik shod opozicije, na katerem je govorila tudi ga. Djurdjević, ki je poudarila, da so danes žene največje nasprotnice fašizma. Napadla je neko borbašico, to je pri-

padnico Ljotičeve ideologije, ki je govorila 19. aprila v Jagodini in rekla, da bo Ljotić dal jugoslovanskim ženam svobodo in enakopravnost. Fašizem pomeni: glad, bedo in brezposelnost v notranjosti in vojno za zunanost. Žene se morajo strniti v skupno fronto proti fašizmu in za svobodo, red in napredek.

Milan Grol o fašistih

Združena opozicija je imela v nedeljo več shodov. Največja sta bila v Senti in v Jagodini. V Senti je govoril demokratski prvak Milan Grol, ki je govoril tudi o fašističnih strujah pri nas.

Milan Grol je poudaril potrebo, da se vse skupine, ki so zdaj v opoziciji, složne in za skupno akcijo, kašiti le v slogu bo mogoče zmagati. Pri nas so še reakcionarni krogi, ki imajo fašistične težnje. Napake demokracije ustvarjajo pogoje za fašizem. Naj nam bo jasno, da ne bomo nič pridobili, če si ne bomo s slogo izvojevali napreden demokratski ustroj v vsej državi. Prepričimo v naši složni fronti razpoložne, skozi katere lahko prodre fašizem. V naši državi ni pogojev za fašizem, ako jih ne ustvarijo pogreške iz naših vrst.

V svojem prvem predavanju je profesor hotel govoriti o temi »Moderna vzgoja in otroško laganje.« Preden začnem s predavanjem, se je obrnil profesor do svojih slušateljev, bi rad vedel, koliko jih je med vami že bralo prvi dve poglavji moje knjige »Kako pride otrok do laganja?« — Vsi dihalj dvignejo na to vprašanje roko. Profesor zadovoljno pokima. »Izvrstno,« pravi, »boljšega izhodišča za svoje predavanje nisem mogel najti. Ta moja knjiga namreč sploh ni izšla!«

— Gospod direktor, ponoči so tatovi vdrl v banko ter odnesli ves denar!

— Križ božji, kaj pa nočni čuvaj?

— Nočni čuvaj? Njega so pustili.

Delavci na Poljskem so darovali svoji armadi sto stornih pušk. Slika prikazuje velike slavnosti o tej priliki, katerim je prisostvoval sam državni predsednik ter general Rydz-Smigly.

Pravi človek na pravo mesto!

Gospodarski in kulturni pomen poklicnih posvetovalnic

Ljubljana, 4. maja.

Včeraj je na univerzi predaval prof. cand. g. Vladimir Schmid o delu v poklicni posvetovalnici. Predavatelj je diplomiral filozofijo in pedagogiko na ljubljanski univerzi, potem je pa šel v Prago, kjer se je posvetil študiju psihotehnike. Njegov referat so poslušali poslušali z največjim zanimanjem. Sledile glavne misli njegovih izjav: pa bodo tudi širšemu občinstvu pokazale, kolike važnosti je psihotehnika v poklicni svetovalnici, ki je v Ljubljani žal še nimamo.

Inteligentnost lahko merimo

V poklicni svetovalnici preizkušajo kandidate za ta ali oni poklic, in sicer s pomočjo psihotehnike. Psihotehnik ugotovi, za kateri poklic je ta ali oni najbolj sposoben, se pravi, da svetuje poklic, ki je primeren preizkuševančevi inteligentnosti, posebnim zmožnostim, nagnjenjem, značaju in telesni konstituciji. Praksa je pokazala, da so posebne zmožnosti za ta ali oni poklic v veliki meri odvisne od inteligentnosti. Zato je treba najprvo strokovnjaki »standardizacijske norme«.

Amerikanizem ni prav nič nevaren

Ameriški psihologi so bili prvi in še sedaj vodijo v določevanju teh norm. Evropska literatura je glede tega revna. Te norme ugotavljajo s prakso v psihotehničnih zavodih, zato je kvantitativna stran psihotehnike težje dostopna širšemu občinstvu, dočim je kvalitativna stran, to je vsebina nalog ali testov za ugotavljanje človekovih zmožnosti znana že širšemu krogu ljudi. Razumljivo je, da se je glede kvantitativnega dela psihotehnike zato razpasel škodljiv diletantizem.

Način merjenja psihičnih pojavov je res ameriški. Ameriški psihologi so ustvarili na področju merjenja duševnih pojavov naravnost čudovite stvari. Tolikšne ekzaktnosti psihologija doslej še ni poznala. Evropski psihotehniki pa so to stran problema zanemarili. Uporabljati moramo torej izsledke ameriških psihotehnikov in zaradi tega »amerikanizem« v psihologiji ni prav nič nevaren, zavedati se moramo le mej njegove upravičenosti. V praksi uporabljena psihologija se mora poslužiti prirodnoslovnih metod, torej tudi matematike, proti kateri besne evropski psihologi.

Pošastni zakon verjetnosti

Za ugotavljanje inteligentnosti uporabljajo zakon verjetnosti, ki ga uporablja na primer tudi zavarovalna tehnika in druga področja življenja. Kadar grade bolnišnico, izračunajo po zakonu verjetnosti, koliko bo bolnikov na področju te bolnišnice in število postelj v bolnišnici mora biti primerno temo rezultatu. Na določeno število ljudi pride določeno število bolnikov.

Če vržemo v zrak 10 dinarskih kovancev, ne moremo reči, koliko jih bo padlo na grb in koliko na glavo. Če jih pa vržemo 1024 krat,

lahko pričakujemo po zakonu verjetnosti, da se bo pojavilo vseh 10 glav ali vseh 10 grbov samo po enkrat, devet glav 10 krat, osem glav 45 krat, sedem glav 120 krat itd.

Po pošastnem zakonu verjetnosti se igra tudi življenje z nami. Uboj se pojavlja v veliki množici s čudovito pravilnostjo, čeprav ga smatramo za »izjemen dogodek«. Enako je s samomorji. Na Češkoslovaškem je bilo na primer l. 1931. 4399 samomorov, l. 1932. 4443 samomorov in leta 1933. 4544 samomorov, torej skoro vsako leto enako. Slučaj torej ne nastopi slučajno, temveč se ravna po nekem za nas še nedoumljivem pošastnem zakonu verjetnosti.

Krivulje za duševne pojave

Določevanje pojavov po zakonu verjetnosti se vrši lahko tudi grafično s krivuljo, ki jo imenujemo krivuljo verjetnosti, katero je odkril pred 120 leti Gauss. Quetelet je pa ugotovil, da velja ta krivulja tudi za nekatere biološke in socialne pojave. Thordike in Pearson sta pa dognala veljavnost te krivulje tudi za nekatere duševne pojave. Krivulja pa velja tudi za razdelitev inteligentnosti v celotnem prebivalstvu. G. predavatelj je nato pojasnil, kako je določena s krivuljo »normalna storitev« in kako določajo pri določenem številu preizkuševancev njih sposobnost za ta ali oni poklic. Določiti je treba meje med podnormalnimi, normalnimi in nadnormalnimi storitvami. Vse to se zgodi s pomočjo matematičnih formul. Na ta način ugotavljajo posebne zmožnosti človeka, na primer doje-manje v prostoru, ki pride v poštev pri prometnih stražnikih itd.

Kulturni in gospodarski pomen

Ni odločilno, koliko točk doseže preizkuševanec, temveč na katero mesto pride s svojo storilnostjo glede na svoje sovrstnike ali konkurente. Mojster potrebuje na primer vajenca. Ponudi se jih deset. Mojster hoče zdaj vedeti, kateri izmed deset vajencev je z ozirom na svoje konkurente najboljši. In to mu psihotehnik po preizkušnji vseh desetih lahko pove. Recimo, da se prijavi za prvi razred srednje šole 1000 kandidatov. Prosvetna oblast jih pa more sprejeti samo 600. Psihotehnik naj izloči 400 najslabših kandidatov izmed tisoč prijavljenih. To bo psihotehnik lahko storil s pomočjo preizkušnje v zavodu, ki bo pokazala, kolike je inteligentnost kandidatov.

Teorija in praksa

Za psihotehnika je zelo važno, kako soglašajo psihotehnično presojanje človeka z njegovim uspehom v praksi, torej v izvrševanju poklica. Gre za takozvano »korelacijo« med psihotehnično preizkušnjo in službeno ali praktično kvalifikacijo. V psihotehničnem zavodu in v centralni poklicni svetovalnici je g. predavatelj v Pragi pregledal material za nekaj let nazaj in ugotovil, da se je diagnostična vrednost preizkušnje močno dvignila, to se pravi, da je bilo vsako leto večje skladje med teoretično oceno v zavodu in med praktično oceno kandidatov, ki so že izvrševali poklice.

Ko se nehata amerikanizem in matematika

Ko psihotehnik dokonča svoje matematično delo, začne delo s temeljitim psihološkim delom. Njegovo prvo ekzaktno delo preprečuje subjektivno svojevoljnost in je baza za podrobno presojanje človeka. Tu se matematika in amerikanizem nehata.

Tedaj je potrebno znanje psihologije in praktična preizkušnja. Šele tedaj je mogoče človeka dobro presoditi in mu svetovati, za kateri poklic je v življenju res poklican, v katerem poklicu bo največ dosegel in se najbolje obnesel.

Sodelovanje z življenjem

Poklicna svetovalnica ni ptič samoziv. Sodelovati mora tesno z gospodarskim in kulturnim življenjem. Vzdrževati mora stike z mojstri in vodji obratov, s šolskimi oblastmi, s profesorji in učitelji ter tudi z zdravniki. Psihotehnik ne sme biti ignorant v socialnih in socioloških problemih ter v problemih narodne ekonomije. Poklicna svetovalnica mora biti organsko včlenjena v celotno svojevrstno strukturo zajednice. Simon, pionir v tej stroki, je dejal, da bo uvedba poklicnega svetovanja povzročila večjo revolucijo kakor uvedba stroja v življenju. Četudi ne pritrdimo temu skrajnemu mnenju, ne moremo oporekati velikega kulturnega in gospodarskega pomena poklicnih svetovalnic. Posebno v današnjih težkih časih brezposelnosti naj razne poklice izvršujejo vsaj najzmožnejši. To je seveda samo zasilen izhod iz današnje mizerije na delovnem trgu, toda omogočiti moramo, da bo prišel v poklicu pravi človek na pravo mesto. Preprečiti je treba v interesu celote, da bi nezmožni zavzemali položaje, ki jim niso dorasli in da bi zmožni hiral v poklicih, za katere niso ustvarjeni. Za narod pomeni taka razdelitev delovnih sil ogromno izgubo gospodarskih in kulturnih sil.

Prokletstvo nepoklicanosti

Pa tudi socialnega pomena psihotehnike ne smemo pozabiti. Za ljudi, ki ne morejo zadostiti zahtevam svojega poklica, je delo v teh poklicih pravcato prokletstvo, ki jim zagreni vse življenje na škodo celote. Z veseljem in ljubeznijo dela človek le v poklicu, za katerega je res »poklican«. Ni dvoma, da je psihotehnika lahko v pomoč praktičnemu življenju, vendar samo pod pogojem, da se poslužujemo njenih metod res na strokoven način in ne — po domače.

Zanimiva izvajanja g. predavatelja smo nagradili s aplavzom. G. Schmidu se je zahvalil in mu izrekol priznanje tudi njegov učitelj in mojster univerzitetni profesor dr. Ozvald. Želimo g. predavatelju, da bi njegov glas ne bil glas vpajočega v puščavi pri naših odločilnih ljudeh in zavodih. Za Ljubljano je res sramota, da še nima strokovne poklicne svetovalnice! — nek.

Radio Ljubljana

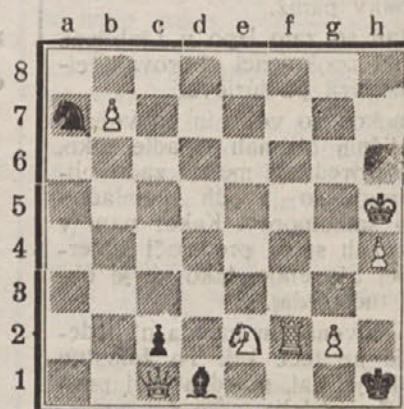
Torek: 11: Šolska ura: Ko ptički gnezdi, g. prof. Bučar; 12: plošče; 12.45: poročila; 13: čas, spored; 13.15: plošče; 14: poročila; 18: Radijski or-

kester; 18.40: Filozofija združnega gospodarstva, g. dr. Veber; 19: poročila; 19.30: Narodna ura: Kako bomo dvignili zdravo mladino, g. dr. Kostić; 20: Za zabavo in oddih; 22: poročila; 22.15: Radijski orkester do 23. ure.

Š A H

PROBLEM 7.

K. Frieder.

Mat v treh potezah

Rešitev problema 6

- a) 1. Kg1—f1, Sa7—b5 2. Df7—d5+, Sb6 × d5. 3. Sc3—a4 mat;
b) 1...., Sa7—c6(Tc6), sledi 2. Df7—c4 + itd.;
c) 1...., Tb8 × c8. 2. Df7—c7 + itd.; d) 1...., a6—a5. 2. Df7 × a7 itd.;
e) 1...., f5—f4. 2. Df7—b3 itd.

O Aljehinovi simultanki, kar smo že poročali, moramo pripomniti, da se je svetovni mojster izrazil zelo laskavo o naših šahistih. Pričakoval je res močan odpor, toda 8 zmag in 17 remijev, ki so jih dosegli ljubljanski šahisti, dokazuje, da smo Slovenci najmočnejši šahisti v Jugoslaviji.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in tuz. vek 8 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

HRANILNE KNJIZICE

prodaja ali kupite najbolje — moje oblast vno dovoljene pisarne. Denar tako j. Priložite znakke.

RUDOLF ZORE, Ljubljana
Gledališka ulica 12. Telefon 88-00.

Textil-industrije

Sammlung Goeschen, tri knjige, Spinnerel, Weberei, Färberei, prodam za Din 75.-. Naslov v upravi.

Akviziterje

z možnostjo velikega zaslužka, iščemo. — Sedaj ugoden čas. Takojšnje ponudbe na upravo lista pod »Dober zaslužek«.

Ženitve in mojitve

boljših krogov posredujemo najvestneje. Razpošiljamo informativne prospekte proti predplačilu Din 10.- v poštinih znakah, diskretno. Velika izbira odličnih partij obojega spola. Naročite takoj prospekte! — »Rezore, Zagreb, pošta 3.

Oglašuj v „Glasu“
Čitajte „Glas naroda“